

ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนโดยการศึกษทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ของ
นักเรียนประถมศึกษา*

TO STUDY THE STATE OF LEARNING AND TEACHING MANAGEMENT IN
DISTANCE LEARNING TELEVISION (DLTV) OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS

^[1]ไพโรจน์ จำนงผล Phairot Chamnongphon, ^[2]พระมหาญาณวัฒน์ ฐิตวาทฒโน

PhramahaYannawat Thitavaddhano, ^[3]สมศักดิ์ บุญปู SomsakBoonpoo

^[1] ^[2] ^[3]มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding Author E-mail: silk5556@gmail.com

Article Received: February 13, 2022, Revised: February 24, 2022, Accepted: February 24, 2022

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนโดยการศึกษทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ของนักเรียนประถมศึกษา โดยมีระเบียบวิธีการวิจัย คือ การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ด้วยการเปิดตารางของ Krejcie และ Morgan จำนวน 217 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนโดยการศึกษทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ของนักเรียนประถมศึกษา ในภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยพิจารณาจำแนกเป็นรายด้านมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือ การจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ และมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือคุณภาพผู้เรียน

คำสำคัญ: การจัดการเรียนการสอน, การศึกษทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV), นักเรียนประถมศึกษา

ABSTRACT

This research article aimed to study the state of learning and teaching management in distance learning television (DLTV) of primary school students. The research methodology was quantitative research. The sample group consisted of 217 teachers and primary school administrators with the opening of Krejcie and Morgan's tables, the research tools included questionnaires, and the data were analyzed by using percentage, mean and standard deviation. The results showed that the overall of the state of learning and teaching management in distance learning television (DLTV) of primary school students was at the highest level, by considering each aspect, the level of practice was at the highest level in 2 aspects, namely learning and teaching management and administration and only one aspect that was at a high level was the learner's quality.

Keywords: Learning and Teaching Management, Distance Learning Television (DLTV), Primary School Students

* บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนการสอนทักษะการคิดแบบโยนิโส มนสิการ สำหรับนักเรียนประถมศึกษา โดยการศึกษทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV)

บทนำ

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ให้ได้มาตรฐานมีเป้าหมายหลักคือ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และที่แก้ไข ปรับปรุงเพิ่มเติม ผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานดังกล่าว ประกอบด้วยสองภาคส่วนได้แก่ สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ จัดตั้งขึ้นด้วยพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ทรงมีพระราชปณิธานในการจัดการศึกษาให้กับประชาชนอย่างทั่วถึง เท่าเทียม และมีคุณภาพ ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยที่สุดในขณะนั้น เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา แก้ปัญหาการขาดแคลนครู ครูไม่ครบชั้น และครูสอนไม่ตรงสาขาวิชาเอก โดยเฉพาะโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล จึงทรงพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์เป็นทุนประเดิม จำนวน 50 ล้านบาท และทรงพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์เฉลิมฉลองสิริราชสมบัติ 50 ปี พุทธศักราช 2539 ให้เป็นเครื่องหมายของมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์สืบมาด้วยพระอัจฉริยภาพและสายพระเนตรอันยาวไกลและพระราชปณิธานอันแน่วแน่ตามพระปฐมบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว “เราจะสืบสาน รักษา และต่อยอด และครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งอาณาราษฎรตลอดไป” ทรงเห็นว่าการพัฒนาการศึกษา คือ การสร้างความมั่นคงของประเทศ อีกทั้งยังทรงเข้าพระทัยถึงความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในยุคปัจจุบันอย่างถ่องแท้ ในปี พ.ศ. 2560 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารมูลนิธิทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ชุดใหม่ และพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้พัฒนาต่อยอดการดำเนินงานให้ทันสมัย หากแต่ยังคงยึดถือแนวทางของพระราชบิดาเพื่อแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นการศึกษาต้องสร้างคนไทยให้มีคุณลักษณะสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ มีทัศนคติที่ดีและถูกต้อง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคงเข้มแข็ง มีอาชีพ มีงานทำ และเป็นพลเมืองดีมีระเบียบวินัย ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งสายสามัญและสายอาชีวศึกษาสอดคล้องกับสภาวการณ์การศึกษาของโลกให้กับประชาชนทุกกลุ่มทุกช่วงวัย (มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2560)

วันที่ 7 พฤษภาคม 2563 ณ ห้องประชุม สพฐ. 1 กระทรวงศึกษาธิการ นายอำนาจ วิชยานุวัติ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (เลขาธิการ กพฐ.) เป็นประธานในการอบรมผ่านระบบทางไกล เรื่องการจัดการเรียนการสอนทางไกลในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพื่อชี้แจงแนวทางในการจัดการเรียนการสอนทางไกลและเตรียมพร้อมสำหรับการเปิดภาคเรียน ในวันที่ 1 กรกฎาคมนี้ โดยมี นายสนธิ แยมเกษร รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นางวัฒนาพร ระงับทุกข์ รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นายกวิทร์เกียรติ นนท์พละ รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พร้อมคณะทำงาน ร่วมชี้แจงในประเด็นที่เกี่ยวข้อง เพื่อสื่อสารทำความเข้าใจไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน ครู รวมถึงนักเรียนและผู้ปกครองทั่วประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563)

นายอำนาจ วิชยานุวัติ เลขาธิการ กพฐ. กล่าวว่า สำหรับการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนเพื่อรองรับการเปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 แต่ละหน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการก็ได้ดำเนินการให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มากที่สุด ในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(สพฐ.)นั้น ได้มีการกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนระบบทางไกล โดยแบ่งเป็น 4 ระยะ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563) คือ

ระยะที่ 1 การเตรียมความพร้อม (7 เมษายน – 17 พฤษภาคม 2563) ได้สำรวจความพร้อมในด้านอุปกรณ์การเข้าถึงอินเทอร์เน็ต ของนักเรียน ผู้ปกครอง ครู และระบบการบริหารจัดการการเรียนการสอน รวมถึงขออนุมัติใช้ช่องรายการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล จากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) เพื่อจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พร้อมขออนุมัติเผยแพร่การเรียนการสอนจากห้องเรียนต้นทาง ในระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของสถานีวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) จากมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ จัดทำสื่อวีดิทัศน์การสอน โดยครูต้นแบบ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และรวบรวมสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ใน OBEC Content Center ชุดโปรแกรมและแพลตฟอร์มการเรียนรู้อัตโนมัติของกระทรวงศึกษาธิการ เช่น Tutor ดิวพี.คอม, e-Book เป็นต้น รวมถึงเตรียมโครงสร้างพื้นฐานด้านระบบเครือข่าย เพื่อรองรับการให้บริการ แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ให้เชื่อมโยงกับระบบ Digital e-Learning ของกระทรวงศึกษาธิการ

ระยะที่ 2 การทดลองจัดการเรียนการสอนทางไกล (18 พฤษภาคม – 30 มิถุนายน 2563) จะทดลองจัดการเรียนการสอนทางไกล ในระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผ่านช่องรายการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล โดยการเผยแพร่สัญญาณจากมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ (DLTV) ในระดับปฐมวัยเน้นกิจกรรมเตรียมความพร้อมเด็ก และระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผ่านช่องรายการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลและระบบออนไลน์โดยครูต้นแบบ ด้วยเครื่องมือการเรียนรู้ออนไลน์ตามความเหมาะสมและบริบทของสถานศึกษา รวมทั้งเปิดศูนย์รับฟังความคิดเห็นการเรียนการสอนทางไกล จากผู้ปกครอง ประชาชน และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงและพัฒนา และประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ ความเข้าใจ แนะนำช่องทางการเรียนทางไกลให้กับผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง

ระยะที่ 3 การจัดการเรียนการสอน (1 กรกฎาคม 2563 – 30 เมษายน 2564) ได้วางแผนไว้สำหรับ 2 สถานการณ์ นั่นคือ สถานการณ์ที่ 1 กรณีที่สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ยังไม่คลี่คลาย จะจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยระบบทางไกลผ่าน DLTV และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ด้วยวีดิทัศน์การสอนโดยครูต้นแบบ และระบบออนไลน์ ด้วยเครื่องมือการเรียนรู้ออนไลน์ตามความเหมาะสมและบริบทของสถานศึกษา และสถานการณ์ที่ 2 กรณีที่สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) คลี่คลาย จะจัดการเรียนการสอนปกติในโรงเรียน โดยให้เว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) และมีแผนเตรียมการเพื่อรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินต่างๆ โดยจะต้องได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการการศึกษาธิการจังหวัด ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน

ระยะที่ 4 การทดสอบและการศึกษาต่อ (1 เมษายน – 15 พฤษภาคม 2564) จะประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการทดสอบและคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ นั่นคือ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เกี่ยวกับระบบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา (TCAS GAT PAT) และ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวกับการทดสอบ O-net ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

นอกจากการเตรียมความพร้อมในเรื่องสื่ออุปกรณ์การจัดการเรียนการสอนทางไกล ในส่วนของการเตรียมความพร้อมสำหรับครู ทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ก็จะมีการพัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องสำหรับการเรียนการสอนทางไกล โดยจัดทำคู่มือแนวทางการจัดการเรียนการสอนทางไกลสำหรับครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้ความรู้ในการใช้

เครื่องมือ เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านช่องทาง DLTV และ OBEC Channel และมีการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนทางไกลด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) มีการกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนระบบทางไกล ในสถานการณ์โควิด COVID-19 การเตรียมความพร้อม ได้สำรวจความพร้อมในด้านอุปกรณ์การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตของนักเรียน ผู้ปกครอง ครู และระบบการบริหารจัดการการเรียนการสอน รวมถึงขออนุมัติใช้ช่องรายการโทรทัศน์ ในระบบดิจิทัล จากสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) เพื่อจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พร้อมขออนุมัติเผยแพร่การเรียนการสอนจากห้องเรียนต้นทางในระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) จากมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ จัดทำสื่อวีดิทัศน์การสอน โดยครูต้นแบบ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และรวบรวมสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ ใน OBEC Content Center ชุดโปรแกรมและแพลตฟอร์มการเรียนรู้ครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งกำหนดไว้ 5 รูปแบบคือ 1) On Site 2) On Air 3) Online 4) On Demand และ 5) On Hand และมีวิธีการจัดการเรียนการสอนที่มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ครูผู้สอน ผู้เรียน ผู้ปกครอง หลักสูตร และการประเมินผล

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID -19) การศึกษาทางไกลมีบทบาทอย่างยิ่งต่อการศึกษาของไทย ในการเรียนออนไลน์ไม่เฉพาะโรงเรียนที่ห่างไกลแต่ครอบคลุมทุกโรงเรียนทั่วประเทศที่ต้องปิดเรียน เมื่อการเรียนการสอนต้องดำเนินต่อไปจนไม่สามารถเปิดทำการเรียนการสอนได้ตามปกติ ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ได้ดำเนินการประสานกับโรงเรียนในสังกัดให้โรงเรียนได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และตามบริบทของโรงเรียน โดยเตรียมใบงาน ใบความรู้ ชุดแบบฝึกหัดให้นักเรียนทำควบคู่กับการเรียนออนไลน์ จะใช้วิธีการสื่อสารผ่านทางไลน์ ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง รวมทั้งการสื่อสารกับเด็กนักเรียน คุณครูของโรงเรียนแบ่งไปตามสาย เพื่อไปให้ความรู้และแนะนำหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 สามารถเข้าถึงการเรียนการสอน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563) จึงเป็นสาเหตุที่สำคัญในการที่จะทำการวิจัยในครั้งนี้

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาเรื่องศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนโดยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ของนักเรียนประถมศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด อันส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาที่สูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนโดยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ของนักเรียนประถมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนโดยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ของนักเรียนประถมศึกษา เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1, 2, 3 ทั้ง 71 โรงเรียน (ที่มีการจัดการเรียนการสอนโดยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม) จำนวน 522 คนและมีกลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 217 คน ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยการเปิดตารางของ Krejcie & Morgan (อ้างใน ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2552)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนโดยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ของนักเรียนประถมศึกษา มี 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนโดยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ของนักเรียนประถมศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ด้านการบริหารจัดการ ด้านที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านที่ 3 ด้านคุณภาพผู้เรียน คำถามด้านละ 15 ข้อ

3. การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 สร้างแบบสอบถาม โดยศึกษาแนวคิดทฤษฎี จากเอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนประถมศึกษาโดยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) โดยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นแปดค่าเป็น 5 ระดับ (Rating Scale) ของ Likert (1967) ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณาความหมายระดับความคิดเห็น ดังนี้

- 5 หมายถึง มีระดับสภาพการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีระดับสภาพการจัดการเรียนการสอนมาก
- 3 หมายถึง มีระดับสภาพการจัดการเรียนการสอนปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับสภาพการจัดการเรียนการสอนน้อย
- 1 หมายถึง มีระดับสภาพการจัดการเรียนการสอนน้อยที่สุด

3.2 นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามในเบื้องต้น

3.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องตามเนื้อหา (Content Validity) และความชัดเจนของภาษา ด้วยการตรวจและประเมินดัชนีความสอดคล้องใน 3 ระดับ คือ มีความเหมาะสม ไม่แน่ใจ ไม่เหมาะสม โดยใช้สูตรในการคำนวณดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC) ซึ่งถือเกณฑ์ IOC มากกว่า 0.7 จึงยอมรับว่าแบบสอบถามมีความเหมาะสม ซึ่งได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.7 – 1.00 ถือได้ว่าแบบสอบถามได้รับการยอมรับจากผู้เชี่ยวชาญ

3.4 นำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม แล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างทดสอบในการวิจัย จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา หรือวิธีของ Cronbach ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 8.74 และนำไปปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ก่อนนำไปแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมเป็นขั้นตอน คือ หลังจากการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว แล้วนำข้อมูลที่ได้นำมาเปลี่ยนแปลงเป็นรหัสตัวเลขบันทึกลงในโปรแกรมการวิจัยทางสถิติ ดังนี้ 1) นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ โดยการตอบแบบสอบถามแล้วนำมาคัดเลือกรับที่สมบูรณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการบันทึกคะแนนแต่ละข้อของแต่ละคนลงในแบบลงรหัส (Coding Form) 2) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ 3) การ

วิเคราะห์ข้อมูล คือ ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) และข้อมูลความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนโดยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ของนักเรียนประถมศึกษา ด้วยการวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์โดยมีเกณฑ์ระดับการให้คะแนนของของ บุญชม ศรีสะอาด (2558)

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนโดยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ของนักเรียนประถมศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ด้านการบริหารจัดการ ด้านที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านที่ 3 ด้านคุณภาพผู้เรียน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดการเรียนการสอนโดยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ของนักเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวม

สภาพการจัดการเรียนการสอนโดยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ของนักเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวม	\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. การบริหารจัดการ	4.29	0.50	มากที่สุด	2
2. การจัดการเรียนการสอน	4.42	0.53	มากที่สุด	1
3. คุณภาพผู้เรียน	4.18	0.60	มาก	3
ภาพรวม	4.29	0.59	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนโดยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ของนักเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมมีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีสภาพการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านการบริหารจัดการ ส่วนด้านที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก คือ ด้านคุณภาพผู้เรียน

สภาพการจัดการเรียนการสอนโดยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ของนักเรียนประถมศึกษา ด้านการบริหารจัดการ ในภาพรวมมีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกเป็นรายข้อที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ สร้างความเข้าใจความและตระหนักถึงประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด มีตารางกิจกรรมของโรงเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) อยู่ในระดับมากที่สุด มีกล่องรับสัญญาณ จานดาวเทียม โทรทัศน์เชื่อมต่อครบ ห้องเรียนมีภาพและเสียงคมชัดเหมาะสมกับระดับสายตาและมีความแข็งแรงปลอดภัย อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอันดับสุดท้าย คือ มีกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) มีการบันทึกสรุปผลและรายงานเป็นรายบุคคล อยู่ในระดับมาก

สภาพการจัดการเรียนการสอนโดยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ของนักเรียนประถมศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ในภาพรวมมีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ จัดเตรียมห้องเรียนให้เหมาะสมเอื้อต่อการเรียนการสอนและตรวจสอบสัญญาณการแพร่ภาพการสอนของโรงเรียนต้นทางเพื่อให้สามารถดำเนินการจัดการเรียนการสอนได้ อยู่ในระดับมากที่สุด มีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล อยู่ในระดับมากที่สุด มีการกำกับ ดูแล ช่วยเหลือ และกระตุ้นให้ นักเรียนปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนที่สอดคล้องกับโรงเรียนต้นทาง อยู่ในระดับมากที่สุด และชื่อที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอันดับสุดท้ายคือ ใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายให้นักเรียนเข้าใจง่ายกระตุ้นให้นักเรียนจดบันทึกความรู้ หรือเนื้อหาที่ได้จากการเรียนการสอนในแต่ละชั่วโมง อยู่ในระดับมากที่สุด

สภาพการจัดการเรียนการสอนโดยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ของนักเรียนประถมศึกษา ด้านคุณภาพผู้เรียน ในภาพรวมมีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อที่มีระดับสภาพการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด 3 อันดับ คือ นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับ “ดี” ขึ้นไป อยู่ในระดับมากที่สุด นักเรียนมีสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรใน ระดับ “ดี” ขึ้นไป อยู่ในระดับมากที่สุด นักเรียนมีความตรงต่อเวลาในการเข้าเรียนตามตาราง อยู่ในระดับมากที่สุด และชื่อที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอันดับสุดท้าย คือ ผลการทดสอบ O-Net กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับหรือสูงกว่าระดับประเทศ/เท่ากับ หรือสูงกว่าปีการศึกษาที่ผ่านมา อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

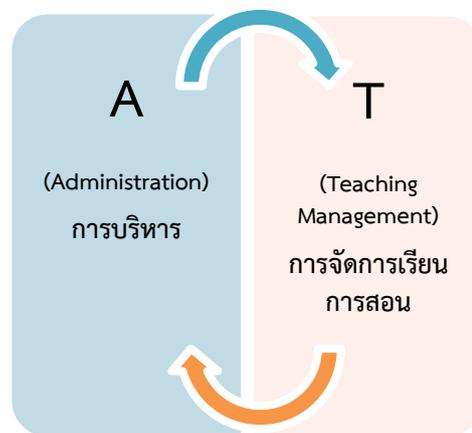
การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยมาเพื่ออภิปรายผลได้ดังนี้

สภาพการจัดการเรียนการสอนโดยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ของนักเรียนประถมศึกษา ในภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยพิจารณาจำแนกเป็นรายด้านมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือ การจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ และมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือคุณภาพผู้เรียนนั้น อาจเป็นเพราะโรงเรียนประถมศึกษาได้มีการจัดการเรียนการสอนโดยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) มาเป็นระยะเวลาหลายปีจึงได้มีการวางแผนปรับปรุงแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละปีจนเกิดการบริหารจัดการเรียนการสอนโดยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เกิดประสิทธิผลมากขึ้นทุกปี มีการวางแผนการดำเนินงานโดยมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน มีการปฏิบัติ ตามแผนอย่างจริงจังและครบถ้วน รวมถึงมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลอย่างเข้มแข็งและต่อเนื่องในทุก ระยะเวลา อีกทั้งโรงเรียนยังให้ความสำคัญกับการบริหารโครงการส่งผลให้สามารถดำเนินงานให้บรรลุตามตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการได้อย่างครบถ้วนและมีคุณภาพจึงเป็นสาเหตุที่ทำให้การวิจัยครั้งนี้ คือ สภาพการจัดการเรียนการสอนโดยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ของนักเรียนประถมศึกษา ในภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิจัยพบว่ามีความสอดคล้องกับงานวิจัยของประสาธ วันทนะ (2552) ที่ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของว่าที่ร้อยตรีเกียรติศักดิ์ เรืองชัยภูมิ และชญาพิมพ์ อูสาโท (2558) ที่ผลการวิจัยพบว่า การบริหารโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของสการะ นิมมานเหมินท์ (2552) ที่ผลการวิจัยพบว่า ครูมีการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายชื่อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ และมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริพร พรสิรินทิพย์ (2558) ที่ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการศึกษาโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาคุณภาพพะเมิง 2 อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วยการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบผลการปฏิบัติตามแผน และการปรับปรุงพัฒนา

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม(DLTV) เป็นการจัดการสอนที่ใช้สื่อรายการโทรทัศน์เป็นสื่อเสริมในการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สถานีวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) จากมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ จัดทำสื่อวีดิทัศน์การสอน โดยครูต้นแบบ และรวบรวมสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ ใน OBEC Content Center ชุดโปรแกรมและแพลตฟอร์มการเรียนรู้ครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งกำหนดไว้ 5 รูปแบบการเรียนการสอน คือ 1) On Site 2) On Air 3) Online 4) On Demand และ 5) On Hand และมีวิธีการจัดการเรียนการสอนที่มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ครูผู้สอน ผู้เรียน ผู้ปกครอง หลักสูตร และการประเมินผล โดยสรุปองค์ความรู้การวิจัย คือ AT ประกอบด้วย A (Administration) การบริหาร การส่งเสริมสนับสนุน แก้ปัญหาให้ครูจัดทำหรือพัฒนาสื่อ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ที่สอดคล้องกับโรงเรียนต้นทางอย่างเหมาะสม และ T (Teaching Management) การจัดการเรียนการสอนโดยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) การเตรียมห้องเรียนให้เหมาะสมเอื้อต่อการเรียนการสอนและตรวจสอบสัญญาณการแพร่ภาพการสอนของโรงเรียนต้นทางเพื่อให้สามารถดำเนินการจัดการเรียนการสอน ได้บอกขอขบข่ายการเรียนในรายวิชาที่สอนและมีการทำความเข้าใจให้กับนักเรียนในการเรียนรู้กับโดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) เตรียมสื่ออุปกรณ์ ใบงาน วิธีการสอน และเครื่องมือการวัดผลและประเมินผลที่สอดคล้องกับโรงเรียนต้นทาง สรุปดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย “AT”

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

โรงเรียนประถมศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนโดยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ควรนำผลการวิจัยไปใช้ดำเนินการดังนี้

1.1 ผลการวิจัยสภาพการจัดการเรียนการสอนโดยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ของนักเรียนประถมศึกษา ด้านการบริหารจัดการ พบว่า ข้อที่มีระดับสภาพการจัดการเรียนการสอนอันดับ

สุดท้าย คือ มีกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) มีการบันทึกสรุปผลและรายงานเป็นรายบุคคล เหตุนั้น โรงเรียน ประถมศึกษาควรเพิ่มการจัดกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ให้มีมากขึ้นกว่าเดิม

1.2 สภาพการจัดการเรียนการสอนโดยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ของนักเรียน ประถมศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ข้อที่มีระดับสภาพการจัดการเรียนการสอนอันดับสุดท้าย คือ ใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายให้นักเรียนเข้าใจง่ายกระตุ้นให้นักเรียนจดบันทึกความรู้ หรือเนื้อหาที่ได้ จากการเรียนการสอนในแต่ละชั่วโมง เหตุนั้น โรงเรียนประถมศึกษาควรมีการพัฒนาครูผู้สอนให้มีทักษะและ เทคนิคการสอนให้มากขึ้น

1.3 สภาพการจัดการเรียนการสอนโดยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ของนักเรียน ประถมศึกษา ด้านคุณภาพผู้เรียน พบว่า ข้อที่มีระดับสภาพการจัดการเรียนการสอนอันดับสุดท้าย คือ ผลการ ทดสอบ O-Net กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับหรือสูงกว่าระดับประเทศ/เท่ากับ หรือสูง กว่าปีการศึกษาที่ผ่านมา เหตุนั้น โรงเรียนประถมศึกษาควรมีการจัดการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) โดยมีการบูรณาการกับหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน เช่น หลักอิทธิบาท 4 หลักกัลยาณมิตร หลักปัญญา 3 หลักพหุสูตร 5 เป็นต้น

2.2 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนโดยการศึกษาทางไกล ผ่านดาวเทียม (DLTV) ให้มีประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล

2.3 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) เพื่อความเป็นเลิศในโรงเรียนประถมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2552). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร: บิซิเนสฮาร์แอนด์ดี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2558). วิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์นการพิมพ์.
- ประสพาท วันทนะ. (2552). ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในการจัดกิจกรรมการศึกษา ทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2560). เกี่ยวกับ DLTV. แหล่งที่มา <https://www.dltv.ac.th/about-us> สืบค้นเมื่อ 21 ส.ค. 2564.
- ว่าที่ร้อยตรีเกียรติศักดิ์ เรืองชัยภูมิ และชญาพิมพ์ อุสาโท. (2558). การศึกษาประสิทธิภาพการบริหารโครงการ จัดการศึกษา ทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา. 10(3). 493-504.

- ศิริพร พรสิรินทิพย์. (2558). การบริหารจัดการศึกษาโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาคุณภาพสะเมิง 2 อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- สภาระ นิมมานเหมินท์. (2552). การใช้โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). สพฐ. แจงแนวทางจัดเรียนทางไกล ชี้หากโควิด-19 คลี่คลายให้เรียนใน ร.ร. ปกติ. แหล่งที่มา <https://www.obec.go.th/archives/250059> สืบค้นเมื่อ 16 ต.ค. 2564.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). สพป.ชลบุรี เขต 3 : ดำเนินการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV). แหล่งที่มา <https://www.obec.go.th/archives/258444> สืบค้นเมื่อ 10 ต.ค. 2564.
- Cronbach, Lee J. (1971). *Essentials of psychological testing*. 4 th ed. New York: Harper & Row.
- Likert, Rensis. (1967). *The Method of Constructing and Attitude Scale*. New York: Wiley & Son.